

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KBS/L1X	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Blízkovýchodní literatura 1		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	26.05.2024 03:31

Pracoviště / Zkratka	KBS / L1X			Akademický rok	2023/2024
Název	Blízkovýchodní literatura 1			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 5 Kred.			Forma zakončení	Písemná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní semestr
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	0				
Automat. uzn. záp. před zk.	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem kursu je seznámit studenty se vznikem a vývojem klasické arabské literatury a jejími autory a napomoci tak k hlubšímu poznání středověké arabsko-islámské civilizace. Jeho součástí je četba vybraných ukázek z různých období a žánrů. Hlavními studovanými okruhy jsou předislámská poezie, Korán, poezie období raného islámu, umajjovská a abbásovská literární epocha, literatura muslimského Španělska, literatura pozdního středověku.

Požadavky na studenta

Referát. Student musí pravidelně docházet na seminář a připravit si během semestru 3-4 prezentace. Nedílnou součástí je četba zadaných textů a aktivní práce v hodině.

Obsah

- Jižní část Arabského poloostrova, vznik písma, politická uskupení severní a centrální části polo-ostrova, dochované nápisy, vliv antické kultury a aramejštiny ze severu, předislámské "nárazníkové státy", prehistorie staroarabského básnictví, básnické formy doby předislámské, qasída a její struktura (nasīb, wasf, fahr, madh), písemná fixace staroarabské poezie, otázka autenticity pozdějších antologií, nejznámější antologie.
- Nejstarší básníci (aš-Šanfará, al-Muhalhil) a básníci zastoupení ve sbírce al-Mu'allakát s ukázkami (Imru'ul-kajs, Tarafa, Antara ibn Šaddád, Amr ibn Kulthúm a Hárith ibn Hilliza, Zuhajr, Labid ibn Rabí'a).
- Korán jako památka staroarabské literatury s rozбором vybraných textů, básnické prostředky v Koránu - anafora, epifora, přísahy, refrén, podobenství, metafory, etc., specifika rýmované ko-ránské prózy. Rané období islámu - dějinný exkurz, obecná charakteristika poezie této doby a 3 typy básníků, ukázky (zejména Ka'b ibn Zuhajr).
- Doba Umajjovců a kulturní poměry obecně, poezie milostná, panegyrická a pamfletická, proměny tradičních žánrů a osamostatnění některých z nich (ghazal, naqida, chamrját), al-Achtal, al-Farazdaq a Džarír s ukázkami.
- Milostná lyrika za Umajjovců, městská lyrika Medíny a Mekky s ukázkami (Umar ibn Abí Rabí'a, al-Ahwas),

beduínská milostná lyrika (udhrijští básníci, Madžnún a Lajla a další archetypální milostné dvojice).

6. Prozaická tvorba za Umajjovců s ukázkami. Hadíth, síra a maghází. Lidová tvorba (Lukmán - jeden z legendárních hrdinů předislámských mýtů a legend).

7. Doba Abbásovců (kulturní syntéza, osvojení antického a helénistického dědictví, překlady z pehlevštiny a vliv indické a perské kultury, kalám, fiqh, filologie, rozvoj islámského dějepisectví).

8. Tři epochy vývoje literatury za Abbásovců (moderní směr, novoklasicismus, manýrismus). Mo-dernisté - Abú Nuwás, Abdalláh ibn al-Mukaffá' s ukázkami (Kalíla a Dimna).

9. Novoklasicismus a příklon k manýrismu - Abú Tammám, al-Džáhiz: Kniha lakomců, al-Mutanabbí.

10. Abbásové období literární syntézy a prozaická tvorba (šitští Bújovci v roli mecenášů, Abú-l-Faradž al-Isfahání, maqámy al-Hamadháního a al-Harírího s ukázkami, historie a geografie - al-Mas'údí, výpravná a memoárová próza - Usáma ibn Munkiz s ukázkami).

11. Andalusie a severní Afrika coby centra islámské filosofie (Ibn Bádža, Ibn Rušd, Ibn Tufajl: Živý, syn Bdíciho).

12. Epocha pozdního středověku a vybraná díla v domácích překladech (Ibn Challikán, Ibn Battúta, Ibn Chaldún).

13. Zápočtový test

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** PhDr. Alena Kojanová
- **Přednášející:** PhDr. Alena Kojanová (100%)
- **Vede seminář:** PhDr. Alena Kojanová (100%)

Literatura

- **Základní:** Allen, Roger M. A. *An introduction to Arabic literature*. Cambridge : Cambridge University Press, 2000. ISBN 978-0-521-77657-8.
- **Základní:** Mas'údí, Abu l-Hasan 'Alí ibn Husain al; Vokálek, Vladimír. *Rýžoviště zlata a doly drahokamů*. Praha : Odeon, 1983.
- **Základní:** Avicenna. *Z díla*. Praha : Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1954.
- **Doporučená:** Al-Džáhiz. *Kniha lakomců*. Praha: Odeon, 1975.
- **Doporučená:** -. *Román o Antarovi*. Praha : Odeon, 1968.
- **Doporučená:** Oliverius, J. *Svět klasické arabské literatury*. Brno, 1995.
- **Doporučená:** Ibn Ishák. *Život Muhammada Posla Božího*. Bratislava, Tatran, 1967.

Časová náročnost

Prezenční forma studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Příprava na zkoušku [10-60]	60
Příprava prezentace (referátu) [3-8]	31
Kontaktní výuka	39
Celkem:	130

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Písemná zkouška,
- Individuální prezentace,
- Demonstrace dovedností (praktická činnost),

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

Individuální prezentace,

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

Písemná zkouška,

Individuální prezentace,

Demonstrace dovedností (praktická činnost),

Předpoklady**Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:**

- vyložit v základních rysech starověké a středověké dějiny Blízkého východu a severní Afriky
- určit a vysvětlit důležité kulturní aspekty regionu ve starověku a středověku

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

- vyhledávat samostatně relevantní odborné a další zdroje
- organizovat si samostatně studium
- využívat efektivně moderní informační technologie

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

- bc. studium: prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem,
- bc. studium: vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje,
- bc. studium: efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu,
- bc. studium: je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran,

Vyučovací metody**Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

- Přednáška založená na výkladu,
- Přednáška s diskusí,
- Přednáška s aktivizací studentů,
- Seminární výuka (diskusní metody),
- Analyticko-kritická práce s textem,
- Samostudium,
- Samostatná práce studentů,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

- Přednáška s diskusí,
- Analyticko-kritická práce s textem,
- Seminární výuka (diskusní metody),

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

- Přednáška s diskusí,
- Demonstrace dovedností,
- Analyticko-kritická práce s textem,
- Samostatná práce studentů,
- Prezentace práce studentů,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

- vymezit literární odkaz blízkovýchodních společností
- zasadit přečtená díla do jejich historického kontextu
- identifikovat a porovnávat použité jazykové a vyjadřovací prostředky
- identifikovat typické motivy a zdroje inspirací.

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

- analyzovat použité výrazové prostředky
- interpretovat přečtená díla s ohledem na kulturní a dějinný kontext
- zařadit samostatně na základě získaných znalostí konkrétní díla do určitých tradic či období

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

bc. studium: samostatně získávají další odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti na základě především praktické zkušenosti a jejího vyhodnocení, ale také samostatným studiem teoretických poznatků oboru,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Kulturní studia Blízkého východu	Bakalářský	Prezenční	Kulturní studia Blízkého východu	1	21- 1,2,3	2023	Volitelné předměty	C	2	ZS